

Het grootste wachtbekken is gelegen in de Bosstraat in Jesseren en wordt begraaasd door het Belgisch witblauw.

Wachtbekkens al 8 jaar in beheer van lokale landbouwers

Water doet leven. We hechten een immense waarde aan water in momenten van droogte. In momenten van overvloed willen we er zo snel mogelijk vanaf, helaas is dit vaak negatief voor gebieden stroomafwaarts. In Borgloon wordt benedenstroomse water- en modderoverlast beperkt via wachtbekkens.

Jerome Rops, Boerennatuur Vlaanderen

Sinds 2016 beheert de agrobegroep Land van Loon samen met Boerennatuur Vlaanderen de wachtbekkens voor de stad Borgloon. De wachtbekkens zijn gecreëerd door de VLM tijdens de ruilverkaveling van Jesseren met als doel om de vallei-

dorpen te ontzien van modderoverlast en overstromingen tijdens hevige onweders.

De veertien wachtbekkens nemen in totaal 7 ha aan rijke Loonse bodem in beslag, maar bewijzen telkens opnieuw hun maatschappelijke nut

aan de inwoners van Borgloon. De kleinere wachtbekkens liggen in het algemeen hoger in het landschap. Ze vertragen de afvoer van het water en zorgen ervoor dat de bodemdeeltjes kunnen sedimenteren en dat het water kan infiltreren. De grotere wachtbekkens zijn strategisch lager gelegen in het landschap en vervullen hun rol zoals de kleinere wachtbekkens, maar komen pas echt tot hun recht tijdens zwaardere onweders.

De rol van de lokale landbouwer

De landbouwers uit de agrobegroep onderhouden het grasland en

zorgen voor een gezonde grasmat door begrazing met vee, schapen en paarden zonder het gebruik van extra meststoffen. Wanneer de gelegenheid zich voordoet, worden sommige wachtbekkens ook gehooïd. Op de droge delen van de grotere wachtbekkens zijn destijds hoogstammige fruitbomen geplant om het typische Haspengouwse karakter en oude variëteiten te behouden. Deze bomen bieden het vee op warme zomerdagen de broodnodige schaduw. Door de steeds extremere zomers zijn er de afgelopen jaren ook bomen geplant in enkele 'kale' wachtbekkens, voornamelijk om schaduw te creëren. Desondanks blijft de belangrijkste functie van het wachtbekken wateropslag. Daarom moet het bekken zelf grotendeels open blijven, zonder te veel vegetatie.

Op vraag van de gemeente beheren de landbouwers ook verschillende onkruidsoorten en struweelvorming binnen het wachtbekken om ongewenste verspreiding te voorkomen. Dit betekent echter niet dat er geen ruimte is voor biodiversiteit.

Biodiversiteit

Ondanks het beheer van ongewenste soorten in functie van het wachtbekken, zijn deze wachtbekkens kleine oases voor diverse diersoorten. De meeste wachtbekkens zijn omringd door een haag, die samen met bomenrijen en solitaire bomen de biodiversiteit van de wachtbekkens vergroten. Ze bieden extra voedsel- en schuilplaatsen voor verschillende insecten en vogels. In het omliggende landschap zijn meerdere nestkasten geplaatst voor de steenuil, waarvan één binnen het wachtbekken zelf. De hagen worden beheerd door de Limburgse hagedorser van Werkers in Aaneming, terwijl de hoogstambomen onder het beheer vallen van de Nationale Boomgaardenstichting. De grasmat zelf is, ondanks de natuurlijke rijke bodem, veranderd in een gras-

klaverweide met enkele kruiden, die vaak ook op de hellingen voorkomen.

Het heft in eigen handen nemen

Met behulp van de VLIF-niet-productieve investeringssteun van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij is het als landbouwer mogelijk zelf ingrepen uit te voeren op perceelsniveau. Niet enkel om water op te houden in momenten van droogte zoals bijvoorbeeld via peilgestuurde drainage en stuwtjes, maar ook via het aanleggen van een buffer- of spaarbekken of een wadi bij overvloed van hemelwater. De laatstgenoemde systemen bufferen en vertragen de afloop van het water, bevorderen de infiltratie en dragen zo bij tot de vermindering van water- en modderoverlast. ■

Wandelen langs wachtbekkens

De boerenatuurwandeling in Jesseren loopt zowel langs het grote en kleine wachtbekken van Jesseren als het door landbouwers beheerde natuurgebied 't Waerdeveld. Aan het grote wachtbekken in Jesseren bevinden zich picknicktafels en banken met uitzicht op het wachtbekken, de boomgaard en de heuvel Goudberg. Je vindt de wandeling via www.boerenatuur.be/over-wachtbekkens-en-natuur-beheerplannen.

De kleinere wachtbekkens worden meestal begraasd door schapen van de ABG-leden. Het fruit wordt geplukt door de Nationale Boomgaardenstichting.